

Izhaja 15. vsakega
meseca.
Ček. konto 11.631

POŠTAR

Letna naročnina . . Din 24.—
Polletna naročnina . . „ 12.—
Posamezna številka . . „ 2.—

Strokovni list poštних nameščencev

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1931.

III. leto.

S 1. t. m. je bil uveljavljen tako nestrpno pričakovani novi uradniški zakon. Zavrt je v oklep skrajne varčnosti. Za državno upravo ugoden, je manj ugoden za njene uslužbenice. — Pa si ga oglejmo malo bližje!

Nekaj najvažnejših razlik med starim in novim uradniškim zakonom.

Novi uradniški zakon, ki je dobil obvezno moč dne 1. aprila t. l., je plod dolgotrajnega intenzivnega dela. Presojati ga je mogoče s stališča države, ki jasno odseva iz določb samih, dalje s stališča neprizadetega interesenta ter s stališča prizadetega uslužbenca, čigar bodočnost in usoda sta za dolgo pisani v tej drobni knjižici. Imam utis, da je ta zakon tehnično dovršen, vkljub obsežnosti koncizen in po možnosti izčrpen. Njegove fine se bodo pokazale seveda šele po temeljitem študiju in po praktičnem izvajanju. Odpravljen je marsikak dvom in marsikatera vrzel prejšnjega zakona je izpopolnjena. Nekatero razveljavljene določbe starega zakona navaja sedanjí ponovno, vsebuje pa tudi nekaj docela novih predpisov, ki jih je tako s socialnega stališča kot s stališča smotrenosti treba pozdraviti, dasi je v obče — če izvzamemo povišanje prejemkov, ki je bilo pač že neizbežno — prevladalo fiskalno stališče, temelječe bržčas na splošni gospodarski krizi.

Kategorije so odpadle. Navedenih je za uradništvo vseh strok X položajnih skupin z enotno plačilno lestvico. Razvrstitev zvančnikov in služiteljev pa je ostala pri starem številu skupin. Takozvani pridobljeni pravic novi zakon ne respektira v polnem obsegu. Izgube časa in naporov mlajših uslužbencev v vojni ne upošteva sorazmerno niti v primeri s starejšimi niti v primeri z najmlajšimi uslužbenci tako, da ostane za marsikoga na ta način nastala škoda nepopravljiva, čeprav smo gojili nado, da se bo v tem zakonu uveljavilo načelo sorazmernosti bremen. Koristi vojnih let, ki so jih prejšnji zakoni obetali, so ostale skoro neokrnjene le starejšim uslužbencem, dočim so za mlajše s pomočjo novih pokojninskih predpisov proti pričakovanju zreducirane na minimum. Pa tudi v ostalem se nekatere neenakosti oziroma neprimerne razlike niso izravnale, marveč le utrdile, če ne celo povečale. Zlasti je k temu pripomogel ne baš ugoden kriterij, da v bodoče ne odločuje pri napredovanju v višjo skupino dolgotrajnost službene dobe v efektivnem trajanju, temveč dolgotrajnost službovanja v sedanjí položajni skupini (§ 253).

Upamo, da bo novi zakon z doraščajočo generacijo manj trd, pa bolj dosleden, zato tudi bolj pravičen.

S tem prehajam k nekaterim važnejšim določilom, prej pa naj še omenim, da je ta zakon razdeljen na poglavja, sestojča iz paragrafov. Zadnje poglavje, ki vsebuje le razvrstitev uradniških zvanj, je torej tudi sestavni del zakona samega.

Po § 11 se zahteva za službo služitelja zgolj pismenost, ne pa več odsluženi rok v vojski (§ 11). Poleg podoficirjev morejo v bodoče tudi zvančniki po 10 letni neprekinjeni, dobri službi v isti stroki doseči polo-

žaj dosežanje III. kategorije (sedaj X. položajno skupino (§§ 8, 114). Za službo zvančnika se zahteva odslej poleg 2 razredov srednje ali njej enake šole tudi 2 leti trajajoča prav dobra dnevničarska služba v isti stroki in neposredni prestop iz take službe v zvančniško službo (§ 10).

Pripravniku, ki polaga državni strokovni izpit izven službenega kraja, se priznava pravica do potnih stroškov pod pogojem, če položi izpit (§ 14).

Poleg plače pripada tudi uradniškim pripravnikom rodbinska draginska doklada (§ 23). Ta doklada znaša za ženo in za vsakega otroka po 150 Din mesečno. Prejemki (plača, perijodični poviški, osebna in rodbinska draginska doklada — višja ali nižja) pripadajo oziroma se izpreminjajo vedno le vsakega prvega naslednjega meseca po izpolnitvi pogoja. Na pr. pri premestitvi se izpremeni osebna draginska doklada šele naslednjega prvega po razrešitvi (§ 30).

Novi zakon pozna samo letno oceno, ki more biti »odlična«, »prav dobra«, »dobra« ali »slaba« (doslej »odlična«, »dobra«, »slaba«) (§ 40). V bodoče se bodo ocenjevali tudi kontraktualni uradniki in denvničarji (§ 174). Stalnost je ukinjena za vse državne uslužbenice (§§ 104, 110).

Zvanja uradnikov z nepopolno srednjo šolo so razvrščena od X.—VII. položajne skupine. Zvanja uradnikov s popolno srednjo šolo (z maturo) od IX.—V. skupine, zvanja uradnikov s fakultetno izobrazbo pa od VIII.—I. skupine (§ 45). Razvrstitev zvanj zvančnikov in služiteljev bodo izvršili pristojni ministri z uredbo. Z zakonom se bo za vse stroke določilo število službenih mest (sistemizacija). Postavitve in napredovanja se bodo vršila samo na izpraznjena mesta. Ministrstva bodo morala za posamezne stroke sestaviti seznam svojih uslužbencev po rangi (§ 48). Minimalni rok za napredovanje uradnikov v višjo položajno skupino znaša v X. in IX. skupini štiri leta, v skupinah od VIII. do IV., 2 stopnji pa po tri leta efektivne službe. Minimalni rok za napredovanje zvančnikov odnosno služiteljev znaša za prve po devet let, za druge pa 12 let. Seveda napredujejo tudi ti le na izpraznjena mesta.

Perijodični poviški se dobivajo avtomatično vsaka tri leta, prebita v dotični skupini (§ 52). Kdor prestopa iz stroke v stroko, mora imeti odgovarjajočo šolsko izobrazbo, razen tega pa mora pred prestopom opraviti predpisani strokovni izpit za stroko, v katero prestopa (§ 55). Zvančnik, ki prestopa v uradniško zvanje (X. skupino), mora imeti odgovarjajočo šolsko izobrazbo, tri leta zvančniške službe in državni strokovni izpit. Če pa prestopa v stroko, za katero se zahteva popolna srednješolska ali fakultetna izobrazba, more prestopiti le v pri-

pravniško službo te stroke (§ 66). Služitelj more po izpolnjenih pogojih prestopiti zgolj v najnižjo skupino zvančnikov, pri prestopu v uradniško zvanje pa le v pripravniško službo dotične stroke. Rok za napredovanje v novi stroki teče v splošnem od dneva prestopa dalje.

§ 76 ureja vprašanje organizacije strokovnih društev drž. uslužbencev, ki je postavljeno na popolnoma novo podlago. — Za škodo, ki jo je v službi prizadejal tretji osebi drž. uslužbenec bodisi z nezakonitim bodisi z nepravilnim ravnanjem, odgovarja v prvi vrsti uslužbenec sam in sicer kot izvršilec, v drugi vrsti pa odgovarja država, toda pod pogojem, da je bila ista tožba hkrati naperjena tudi proti njej, ker v nasprotnem slučaju prestane njena odgovornost. Tozadevna tožbena pravica zastara v 9 mesecih oziroma v 1 letu. Država bo morala plačati odškodnino zgolj takrat, če je od uslužbenca ne bi bilo mogoče izterjati. Odgovornost za škodo, ki bi jo prizadejal kak uslužbenec, pa bo smela država prevzeti le v slučaju, če bi se dognalo, da je škoda nastala zaradi prevelike službene gorečnosti dotičnega uslužbenca (§ 78). Prepo-ved, da ožji sorodniki, vsaki in vsakine ter mož in žena ne smejo biti v neposrednem službenem odnosu starešine in podrejenega uslužbenca, ne velja za učitelje meščanskih in narodnih šol ter za poštne uslužbenice (§ 79). Uslužbenec, ki izostane iz službe zaradi bolezni, mora opravičiti svoj izostanek z zdravniškim izpričevalom, če starešina to zahteva. Komisijski pregled je obvezen, kadar uslužbenec neprenehoma boluje nad 6 mesecev ali če bi mu morala zaradi telesne oziroma duševne bolezni prestat aktivna služba. Komisijski pregled odreja uslužbenčev starešina, ki je poleg dveh javnih zdravnikov sam član komisije. Nagrada ne pripada državnim zdravnikom, kadar vršijo preglede po določilih tega paragrafa. Odsotstvo v svrhu okrevanja ali zdravljenja, čigar trajanje mora biti v naprej določeno in z odlokom pristojnega oblastva tudi v naprej dovoljeno, se vračunava v čas bolovanja (§ 84). V dobo odsotstva zaradi okrevanja ali zdravljenja se vračunava letni odmor (§ 86). Odsotstvo po privatnem poslu se vštevja v letni odmor, razen če pristojni minister drugače odloči (§ 87). Uslužbenka na porodu ima pravico do 6 tedenskega odsotstva (§ 89). Iz rodbinskih pokojninskih prejemkov se ne morejo plačevati pokojnikovi dolgovi, niti kake druge terjatve (§§ 93, 264). Po smrti kontraktualnega uradnika se izdaja na račun pogrebne polovice njegove enomesečne nagrade (§ 95). Selitveni stroški ne pripadajo uslužbencu, premeščenu po natečaju (konkurzu) (§ 99). Starešina ima napram podrejenim uslužbencem najvišji rang (§ 102). V VII. in v višje položajne skupine se postavljajo uradniki s krajevim ukazom (§ 103). Za uradnike z akademsko izobrazbo je VII. skupina še pomožna, dočim je za ostale uradnike že glav-

na (§ 336). Pripravniske položajne skupine ne obstojajo več (§ 23, § 22 ter XIII. poglavje). S § 103 je tudi poštnim direktijam odvzeta pravica upokojevati zvaniki in služitelje.

Uslužbencu prestane služba tudi takrat, kadar po bolovanju, ki je trajalo v 2 zaporednih letih skupaj nad 15 mesecev, še vedno ne more nastopiti službe; kadar se dožene, da je zatajil svoje prejšnje službovanje v državni službi, ki pa mu je prestala iz taksativno določenih razlogov; kadar dopolni 70. leto starosti in kadar nadrejena oblast določi, da mu je služba prestala. Tozadevni odlok se more izdati, kadar se minister ali pooblaščen starešina prepriča, da je dotični uslužbenec za službo nesposoben ali neprimeren, ali če to sicer zahtevajo službeni interesi (§§ 104, 110). Uslužbenec, ki je dopolnil 35 let aktivne drž. službe ali 40 let, ki se računajo za pokojnino, ali je dopolnil 65. leto starosti, se mora na prošnjo upokojiti v 1 mesecu od dneva, ko je prošnja prispela na pristojno mesto (§ 109).

Državni uslužbenec pridobi pravico do pokojnine, ko dovrši 10 let aktivne drž. službe. V ta rok se ne šteje služba v svojstvu kontraktualnega uradnika ali dnevničarja. Pripravniska služba se računa v rok za pridobitev pravice do pokojnine le, če pripravnik neposredno dobi službo, ki se sicer vsteva v rok za pridobitev te pravice (§ 113). V omenjeni rok se računa tudi doba, ki jo je civilni drž. uslužbenec stvarno prebil v aktivni službi pri drž. prometnih ustanovah; doba, ki jo je uslužbenec stvarno prebil v aktivni vojaški službi v takem svojstvu, ki mu daje pravico do pokojnine v zmislu določil zakona o ustroju vojske in mornarice in doba 10 let, če se uslužbenec v službi tako poškoduje, da postane nesposoben za svojo dotedanjo službo (§ 118). Doba podoficijske službe se ne računa v označeni rok v slučaju prestopa po § 8. V ta rok se vsteva tudi čas, prebit na razpoloženju (§ 114). — Uslužbencu, ki je že pridobil pravico do pokojnine, se priznava za odmero količine pokojnine v stvarnem trajanju: Doba, ki jo je kot tak prebil v aktivni civilni drž. službi ali v takem svojstvu pri drž. prometnih ustanovah ali v svojstvu, ki v zmislu zakona o ustroju vojske in mornarice računa voj. osebam iz rezerve za pokojnino; doba pripravniške službe pod pogojem, izraženim v § 113; doba, prebita na delu v službi države v svojstvu kontraktualnega uradnika, če je bil prehod iz kontraktualnega stanja v drž. službo neposreden, t. j. brez vsake prekinitve (slede še drugi primeri) (§ 116). Drž. uslužbenecem, ki so podali ostavko, pa se kasneje vrnejo v službo, se vsteva v rok za pridobitev pravice do pokojnine, kakor tudi za odmerjanje količine osebne pokojnine zgolj polovica tiste službene dobe, ki jo je kdo imel pred ostavko (§§ 117, 266). Za penzijo se ne priznava: Doba pred dopolnjenim 18. letom starosti; doba, prebita v suspenziji, če disciplinsko sodišče obsodi uslužbenca na kazen upokojitve; doba po preteku roka, po katerem uslužbencu preste služba (§§ 106, 155); doba, prebita v pokoju; doba pred upokojitvijo, kadar upokojenec po § 126 (na poziv ne nastopi aktivne službe) izgubi pravico do pokojnine in doba, ki jo je uslužbenec izgubil po § 237 (če je bil obsojen na zapor, krajši od 1 leta) (§ 119). Osnova za odmerjanje količine osebne pokojnine uradnikom sta plača in položajna doklada, ki sta jim pripadali ob času upokojitve z omejitvijo, da se upošteva položajna doklada kot osnova šele po 20 letih aktivne službe, ki se šteje v 10 letni rok za pridobitev pravice do osebne pokojnine (§ 120). Osnova za odmerjanje pokojnine zvaniki in služiteljem je plača, ki jim je pripadala ob času upokojitve (§ 121).

Civilnim državnim uslužbencem pripada za prvih 10 let službe 50 % plače kot pokojninske osnove. Za vsako nadaljnjo polovico leta, ki se šteje pri odmerjanju pokojnine, jim pripada še 0,9 % plače. Če se pa drž. uslužbenec upokoji pred dopolnjenim 50. letom starosti ali pred dovršenim 30. letom službe, mu pripada, v slučaju da ni dovršil 15, 20, 25, 30 let službe ali ni dopolnil 35, 40, 45, 50 let starosti, za vsako nadaljnjo polovico leta službe še 0,5, 0,6, 0,7, 0,8 % plače. Začeta polovica leta službe se šteje za celo (§ 123). Osebna pokojnina ne more biti večja od 95 % pokojninske osnove. Od položajne doklade, ki jo je uradnik ob upokojitvi imel, mu pripada po 20, 25, 30, 35 let aktivnih službenih letih 50, 60, 70, 95 % (§ 124). Uslužbenec, ki je bil iz taksativno naštetih razlogov upokojen, se sme tekom 5 let po upokojitvi zopet pozvati v službo, če ni medtem dovršil 60. leta starosti. Če se pa ne bi hotel odzvati takemu pozivu, bi izgubil pravico do pokojnine (§ 126). S § 127 je določena po draginjskih razredih minimalna draginjska doklada tako za uradnike, kakor tudi za zvaniki in služitelje. Rodbinska draginjska doklada za ženo in za vsakega otroka znaša po 150 Din mesečno (§ 128).

Za rodbinske pokojnine drž. uslužbenec se ustanavlja uradniški pokojninski fond, ki je samostojna pravna oseba. Fond upravlja drž. hipotekarna banka pod nadzorstvom finančnega ministra. Račune dohodkov in izdatkov, ki se objavljajo letno v »Službenih Novinah«, pregleduje koncem vsakega leta glavna kontrola, ki daje tudi razrešnico. Dohodki fonda so: prvomesečni prejemki vsakega drž. uslužbenca vključno pripravnike; prvomesečna razlika med starimi in novimi prejemki ob napredovanju; mesečni prispevki (vloge) (za uradnike 5 % od plače in položajne doklade, za zvaniki in služitelje 5 % od plače); obresti od kapitala, naloženega pri hipotekarni banki in disciplinske denarne kazni (§ 134). Civilni državni uslužbenci, poročeni(e) ali neporočeni(e) morajo vlagati v uradniški pokojninski fond. Isto velja tudi za uslužbenca na razpoloženju ali v pokoju. Za upokojence tvorijo osnovo za vlaganje njihovi zadnji aktivitetni prejemki, po katerih jim je bila pokojnina odmerjena. Pri uradniških pripravnikih tvori osnovo polovica njihove plače (§ 136). Mesečni prispevek znaša 5 % osnove za vlaganje. Vlagatelj (njegova rodbina namreč) pridobi pravico do rodbinske pokojnine iz tega fonda, če je vlagal vanj najmanj 5 let in če je umrl kot vlagatelj fonda (§ 138). Rodbinska pokojnina se odmerja procentualno od prejemkov, od katerih je vlagatelj v zmislu § 136 ob smrti vlagal v fond in sicer: po preteku 5 let vlaganja za enega uživalca rodbinske pokojnine 25 %, za dva 35 %, za tri 45 %, za štiri in več 55 %. Po preteku 10 let vlaganja se ti odstotki povečajo za 5 %, a za vsako nadaljnje leto za 1 % z omejitvijo, da rodbinska pokojnina ne more biti za enega uživalca nikdar večja od 55 %, za dva od 65 %, za tri od 75 % a za štiri in več od 85 % (§ 139). Vlagatelj, ki mu prestane služba, izgubi pravico do nadaljnjega vlaganja v fond. Na zahtevo mu mora fond vrniti vplačane prispevke, zato pa vlagatelj izgubi pravico, da bi se mu pri novnem vstopu v drž. službo štela za rodbinsko pokojnino doba, za katero so mu bili prispevki vrnjeni. Na vrnitev prispevkov nima pravice vlagatelj, ki mu je služba prestala pred potekom 5 let, pač pa obdrži pravico, da se mu doba prejšnjega vlaganja šteje za rodbinsko pokojnino pri novnem vstopu v drž. službo (§ 140). Če umre vlagatelj pred potekom 5 let vlaganja ali kateri tistih uslužbencev, ki so po § 140 izgubili pravico do vlaganja, ima njihova rodbina pravico do

vrnitve vseh vplačanih prispevkov, razen če so bili vlagatelju vrnjeni, dokler je še živ (§ 141). Ob vrnitvi prispevkov plača fond obresti. Za rodbinsko pokojnino se šteje samo tista doba, za katero je vlagatelj vplačal prispevke. Naknadno vplačilo prispevkov je omogočeno. Drž. hipotekarna banka sme dovoliti naknadno vplačevanje prispevkov tudi na obroke. V slučaju vlagateljeve smrti, se šteje za rodbinsko pokojnino od naknadno priznane dobe le toliko, za kolikor časa je vlagatelj vplačal prispevke. Prispevki za fond se odtegujejo uradoma od službenih prejemkov. Izplačilo rodbinskih pokojnin bo prevzela drž. hipotekarna banka osmo leto od ustanovitve fonda, do takrat pa bo izplačevala pokojnine država sama. Če vlagatelj brez lastne krivde zaradi službenega posla umre ali se v službi tako poškoduje, da zaradi tega umre, se sme pri odmerjanju pokojnine njegovi rodbini upoštevati, da je pokojnik vplačeval prispevke v pokojninski fond 10 let dalje (§ 146). Rodbinska pokojnina pripada vlagateljevi ženi in njegovim zakonskim ali pozakonjenim otrokom. Žena ločena po predpisih rimsko-katoliške cerkve, nima v nobenem primeru več pravice do rodbinske pokojnine (§ 147). Rodbine pokojnin drž. uslužbencev, ki uživajo rodbinske pokojnine, imajo iste draginjske doklade, ki so jih imele ali bi jih imele osebe, po katerih imajo te rodbine pravico do pokojnine, če bi bile označene osebe ob času smrti upokojene (§ 148). Odlok o rodbinski pokojnini se izdaja uradoma tekom 1 meseca od smrti aktivnega uslužbenca oziroma od pravilno opremljene prijave upokojenčeve smrti. Dokler se ne odmeri rodbinska pokojnina, se izdaja rodbini uslužbenca, ki je umrl kot aktiven, na račun pokojnine $\frac{1}{3}$ vseh pokojninskih prejemkov (§ 150). Uдови in hčeram vlagatelja se sme z namenom, da se ponovno poroči oziroma poroče, na prošnjo, ki se mora vložiti že pred poroko, izplačati enkrat za vselej triletno pokojninske prejemke. Izplačilo triletno pokojnino pa se sme dovoliti samo pod pogojem, če je oseba, ki zahteva izplačilo, edini uživalec pokojnine (§ 151). Pravico do rodbinske pokojnine izgube otroci ženskega spola šele s poroko, moški pa s polnoletnostjo. Slednji ohranijo pokojnino izjemoma do 23. leta, če obiskujejo kak učni zavod kot redni dijaki ali če služijo rok v stalnem kadru. Pod pogojem duševne ali telesne nesposobnosti za pridobivanje smejo moški uživati rodbinsko pokojnino tudi po dopolnjenem 23. letu starosti, neglede na to, ali so jo prej že uživali ali ne. Prejemajo jo, dokler traja nesposobnost (§ 153).

Hčere, ki s poroko izgube pravico do pokojnine, imajo pravico do rodbinske pokojnine po očetu zgolj v slučaju, če dokažejo, da nimajo pravice do pokojnine po možu, niti kake druge preskrbe (§ 154). Osebni pokojninski prejemki teko od prvega dne tistega meseca, ki sledi razrešitvi (§§ 155, 119). Nihče ne more brez dovoljenja uživati pokojnine v inozemstvu. V takem primeru se zmanjša upokojencu draginjska doklada za 30 %, razen če živi v skupnem gospodinjstvu s svojimi otroci, katerih domicil je v inozemstvu, ali pa če je prekoračil 60. leto starosti.

Znesek, ki ga prejema kontraktualni uradnik ali dnevničar za svoje delo, se imenuje nagrada. Ta se izplačuje za čas od dneva nastopa službe dalje (§ 165). Nagrada kontraktualnih uradnikov se določa s pogodbo, nagrada dnevničarjev pa z odlokom o postavitvi. Prvi se morajo javiti v službo tekom 10 dni od dneva, ko je bila pogodba potrjena, dnevničarji pa tudi v istem roku, toda od dneva priobčenja odloka. Če kontraktualni uradnik ali dnevničar ne opraviči svojega izostanka, mu prejemki za čas od-

sotnosti ne pripadajo. Če neupravičeno izostane nad 3 dni, se odpusti. V ponovnem slučaju se odpusti, če izostane le 1 dan (§ 171).

Odsotstvo po privatni potrebi s pravico do nagrade se sme dovoliti v 1 letu največ do 15 dni. Prvi kakor drugi imajo v bolezni, zaradi katere ne morejo opravljati službe, pravico do nagrade največ 60 dni v letu. Kontraktualni uradniki si v pogodbi lahko izgovorijo tudi daljši rok, ki pa ne more prekoračiti 90 dni. V slučaju daljše bolezni jim presteane delo v službi države. Obojim presteane služba razen iz drugih takšativno navedenih razlogov tudi zato, če se obsodijo na izgubo svobode, daljšo od mesec dni; če po dovršenem 21. letu niso odslužili kadrskega roka z izjemo, če so tuji državljani, ali če so po zakonu o ustroju vojske in mornarice stalno ali začasno nesposobni ali kot edini hranilci oproščeni službe v stalnem kadru, odnosno če so zavezani plačevanju vojnice, pa je niso plačali (§ 177). Odpovedni rok za dnevničarje znaša 15 dni od dneva priobčenja. S pogodbo o kontraktualni službi se morejo izpremeniti le tista določila zakona, za katera zakon to izrecno dopušča. Točke, ki jih mora pogodba vsebovati, so našteje v § 180. Prepisi o kontraktualnih uradnikih in dnevničarjih ne veljajo za honorarne uslužbenke in nadničarje.

Kazni za nerednost so sedaj tri (pismeni opomin, pismeni ukor in denarna kazen), ki jih izreka tudi neposredni starešina. Denarne kazni se vlagajo v pokojninski fond. Nerednosti zastarevajo v 1 letu (§ 187). Starim disciplinskim prestopkom kot težjim kršitvam službene dolžnosti so se pridružili še tile: Zaračunavanje ali izsiljevanje kakršnekoli nagrade bodisi za sebe ali za koga drugega, neposredno od strank ali posredno in sicer za posle, ki se obnavljajo uradoma; sprejemanje podkupnin; naklepno netočno poročanje o službenih zadevah; razsipno trošenje službenega materiala; slabo izvajanje starešinske oblasti napram podrejenim, posebno nedostojno, surovo ali nepravilno postopanje z njimi, nezadostno nadzorovanje le-teh ali trajno zanemarjanje njihovega strokovnega izobraževanja; naklepno ščitenje ali priporočanje nesposobnih in nemarljivih uslužbencev, kakor tudi opuščanje uvedbe disciplinskega postopka; vsako delo ali obnašanje, ki bi pripomoglo k izzivanju plemenske ali verske mržnje, vsako delo in vsaka agitacija proti ideji državnega in narodnega edinstva, kakor tudi obstoječega reda in vsako opuščanje preganjanja takega nastopanja (§ 188). Kot disciplinska kazen je izločen ukor. Novi kazni sta izguba določene dobe za napredovanje in premestitev z le delnim povračilom selitvenih stroškov ali celo brez povračila stroškov. Dopusčeno je nekatere kazni tudi hkrati uporabiti. Kazen zmanjšanja preide ob upokojitvi, če se ta izvrši med trajanjem kazni, z istim odstotkom na pokojnino. Kazen izgube določene dobe za napredovanje obsega napredovanje po skupinah ter perijodičnih poviških plače in sicer za 1, 2 ali 3 leta. Kazen zmanjšanja pokojninskih prejemkov se nanaša na pokojnino in draginjsko doklado ter sme trajati največ 10 let, vendar v posameznih mesecih ne sme biti večja od 20%. Upravna sodišča sodijo disciplinsko kazniva dejanja drž. uslužbencev, izvzemši dejanja uradnikov od I. do IV. skupine 2. stopnje. Oddelki, v katerih sodijo, so sestavljeni iz treh sodnikov (§ 199). Novi zakon torej ne pozna več strokovnih tovarišev, ki sta dosedaj pripadala kolegiju kot sodnika-lajika. Pritožba ne preprečuje odstranitve iz službe (§ 238). V disciplinskem postopanju se takse ne plačujejo.

Drž. uslužbenci, ki so bili na dan ob-

javljenja tega zakona aktivni drž. uslužbenci, ostanejo v skupinah, ki odgovarjajo njihovim dosedanjim skupinam, odnosno v skupinah, v katerih bi morali biti na ta dan po razsodbah drž. sveta. Popravki stanja na dan objavljenja tega zakona t. j. 1. aprila 1931 se ne smejo vršiti administrativnim potom (§ 252). Po publikaciji tega zakona se vštevja v rok za nadaljnje napredovanje samo tisti čas, ki ga je uslužbenec **efektivno** prebil v skupini, v kateri se je nahajal na dan 1. aprila 1931 (§ 253). Roki za napredovanje iz § 49, prvega odstavka, **ze zmanjšujejo** za $\frac{1}{3}$ tistim drž. uslužbencem, ki so bili na dan objavljenja tega zakona v drž. službi in so bili zaradi vojne ali zaradi izgube svobode s strani neprijateljskih oblasti med vojno iz političnih razlogov ovirani bodisi pri dokončevanju študija bodisi pri vstopanju v službo. Izvzeti so tisti, ki so na tej podlagi že prej ugodnejše napredovali (§ 254). Če bi uslužbencu pripadala po tem zakonu manjša plača, kakor je prejemal prej na račun osnovne in položajne plače, bo sprejemal razliko med temi prejemki tako dolgo, dokler njegova plača po tem zakonu ne doseže višine prejšnje osnovne in položajne plače. Isto načelo velja tudi za razliko med višino dosedanje doklade na službo in novo položajno doklado. Predpisi o izpitih se morajo tekom 6 mesecev prilagoditi določilom tega zakona. Do 1. oktobra veljajo torej dosednji tozadevni pravilniki. Dokler ne izide nova uredba o draginjskih dokladah, veljajo dosednji predpisi. Drž. uslužbenci, ki bodo po 1. aprilu 1931 napredovali v višjo skupino in bi morali doseči vsled tega večje prejemke, **obdržijo za eno leto** še vedno prejemke tiste skupine, ki so jo imeli do dneva napredovanja. Po preteku tega enoletnega roka bo uslužbenec prejemal neokrnjene prejemke, ki mu po zakonu pripadajo, vendar pa se mu ob tej priliki odtegne povšek za pokojninski fond (§ 263). Do uveljavljenja zakona o izvršbi in zavarovanju se sme izdati za drž. uslužbenca, aktivne ali upokojene, kakor tudi za njihove rodbine, ki uživajo rodbinske pokojnine prepoved v višini $\frac{1}{3}$ njihovih prejemkov izvzemši osebno in rodbinjsko draginjsko doklado. Od te tretine se odbija tudi davek in prispevek za pokojninski fond. Za vzdrževanje rodbine ali za drž. terjatve se sme glasiti prepoved tudi na več od $\frac{1}{3}$ prejemkov vključno osebno draginjsko doklado. Za terjatve, ki izvirajo iz odkupa zemljišča in od zidanja hiš s strani zadrug za grajenje stanovanj, se sme dovoliti prepoved do 50% aktivnih ali pokojninskih prejemkov za člane teh zadrug, izvzemši rodbinske draginjske doklade (§ 264). Drž. uslužbenec, ki so bili na dan 1. aprila 1931 v aktivni državni službi ali so bili prej v njej, pa se po tem datumu zopet vrnejo v aktivno službo, se računa v dobo vlaganja v pokojninski fond ves tisti čas do publikacije tega zakona, ki se s tem zakonom priznava za pokojnino. Ne priznava se čas, ki ga je uslužbenec **odkupil** po določenih prejšnjih zakonov (§ 265). Drž. uslužbenec, ki so podali ostavko pred objavljenjem tega zakona, pa so bili na dan 1. aprila 1931 v aktivni službi ali so kasneje ponovno vstopili vanjo, se šteje služba pred ostavko v celoti tako za pokojnino, kakor tudi v dobo vlaganja (§§ 266, 117). Zvaničnikom, ki ostanejo po dovršenih treh letih efektivne službe brez prekinitve še nadalje v službi kot dnevničarji, pa so bili ali bodo kasneje zopet neposredno sprejeti v drž. službo kot zvaničniki ali uradniki, se računa čas, ki so ga prebili v svojstvu dnevničarja tako v rok iz § 8, kakor tudi v rok za pridobivanje pravice do pokojnine in za odmerjanje količine pokojnine (§ 267). Oseba, ki se je iz pokoja vrnila v državno službo ali je bila podala ostavko ali je bila odpuščena v času ve-

ljavnosti prejšnjega zakona, ko za uslužbenca njene stroke še ni bila predvidena doklada na službo, ne more dobiti pokojninskih prejemkov po tem zakonu, temveč po zakonu, po katerem je bila upokojena, odpuščena ali pod katerim je podala ostavko (sledijo nekatere izjeme) (§ 268). Tistim civilnim drž. uslužbencem, ki so to bili pred 1. septembrom 1923, pa bodo upokojeni po publikaciji tega zakona in so pridobili pravico do osebne pokojnine po § 113, se šteje za odmerjanje količine pokojnine poleg dobe iz § 116 tudi še tale čas: Ves čas, prebit pod točko 1. § 116 s prekinitvami ali brez njih; čas, prebit po dopolnjenem 18. letu starosti v svojstvu stalnega dnevničarja (dnevničarja, pisarniškega pomočnika ali dnevničarja z mesečno plačo), če je prestop v zvanje, ki po tem zakonu daje pravico do pokojnine, izvršen najdlje v roku 6 mesecev z omejitvijo, da se v ta rok ne šteje vojaška služba; čas, ki ga je drž. uslužbenec v aktivnem stanju ali kot upokojenec prebil v vojaški službi med vojno, se računa tako, da se šteje za vsako vojno leto še po eno leto; čas, prebit efektívno v vojaški službi preko obveznega roka v stalnem kadru največ 2 let in preko orožnih vaj. Tistim uslužbencem, ki so vstopili v civilno drž. službo pred 6. septembrom 1919 in tistim, katerim se je po prejšnjih zakonih predpisih priznaval tudi čas obveznega roka in orožnih vaj, priznava se tudi ta čas v efektívnom trajanju, če so dobili drž. službo do dopolnjenega 32. leta starosti (sledi še več manj pogostih slučajev) (§ 270).

Drž. uslužbenci, ki so bili na dan objavljenja tega zakona upokojeni s pokojninskimi prejemki po zakonu iz leta 1923, morajo od 1. aprila 1931 dalje vlagati prispevke v uradniški pokojninski fond. Za čas od upokojitve pa do publikacije novega zakona morejo omenjeni upokojenci naknadno vplačati prispevke v pokojninski fond. Ta doba se jim potem šteje za odmerjanje rodbinske pokojnine. Upokojencem, ki so bili upokojeni pred 1. septembrom 1923, se prizna v dobo vlaganja v pokojninski fond tisti čas, ki jim je bil z izvršnim odlokom ob upokojitvi priznan za pokojnino. Tudi ti upokojenci smejo postati sedaj prostovoljni vlagatelji pokojninskega fonda ter naknadno vplačati prispevke za čas, za katerega sami to žele. Doba, za katero bi vplačali prispevke, se računa za odmerjanje količine rodbinske pokojnine (§ 272). Rodbinam drž. uslužbencev, ki jim je pripadla rodbinska pokojnina pred 1. aprilom 1931, ostane pokojnina po predpisih prejšnjih zakonov (§ 273). Do 31. julija 1931 morajo aktivni drž. uslužbenci, v kolikor tega še niso storili, vložiti v svrhu popolnitve uslužbenških listov po službeni poti na pristojna ministrstva v originalu ali overjenem prepisu vse tiste dokumente, iz katerih je razviden čas, ki se po tem zakonu priznava za pokojnino. (§ 274, 129). Vsi predpisi dosedanjih zakonov, ki urejajo odnose drž. uslužbencev, prenehajo veljati z dnevom publikacije tega zakona izvzemši tiste, ki se s tem zakonom puščajo v veljavi.

Ta nepopolni in pomanjkljivi izvleček ima le namen opozoriti čitatelje na važnejša določila. Če koga kaj pobiže zanima, naj si zanesljivo ogleda v originalnem tekstu, ali pa v slovenskem prevodu zakona, ki izide baje že te dni v »Službenem listu«.

V zakonih je lahko vsaka beseda odločilnejšega in usodnega pomena!

NAROČAJTE »POŠTARJA«!

NAROČAJTE »POŠTARJA«!

NAROČAJTE »POŠTARJA«!

Kavčič J.:

§ 76.

Željno pričakovani ter tudi dočakani novi uradniški zakon ne govori samo o plačah in tabelah, po katerih smo, mislim, vsi najprej planili, temveč prinaša tudi druga važna določila. Ker mnogi tovariši teksta zakona še niso čitali, bodisi, da ga še niso dobili v roke, ali pa nimajo časa, zato ne bo odveč, če spregovorim na tem mestu par besed o poglavju novega uradniškega zakona, ki je za nas poštarje precejšnje važnosti. Gre za § 76 navedenega zakona, ki vsebuje določila glede strokovnih organizacij državnih uslužbencev. Poštari smo podeljeni na več organizacij, ki so si bile včasih celo več ali manj v laseh. Zadnje čase je pa nastala mirnejša doba, vršili so se prijateljski razgovori med funkcionarji posameznih organizacij in od več strani se je poudarjala potreba za združitev. Nekateri so bili mnenja, da naj bi bila ta nova tvorba, kar stara OPO. Nekaj organizacij je na to pristalo in se tudi včlanilo v OPO, vse so pa še obdržale formalno svojo samostojnost. Naše maturantsko društvo se pa s tako rešitvijo ni zadovoljilo, temveč je zahtevalo popolnoma novo stavbo. Da bi pokazalo svojo dobro voljo, je naše društvo nameravalo vstopiti kot samostojno telo v »Savez« v Beogradu.

Tak je bil položaj in razmere med našimi poštarnimi organizacijami, ko nas je zatekel novi uradniški zakon. Vsled določil v § 76 tega zakona se bodo sedanje razmere nujno spremenile. Dotaknil se bom v naslednjih vrsticah vseh navedenih določil ter tuptam pristavil kako opazko.

Prvi odstavek § 76 določa, da državni uslužbenci ne morejo osnovati strokovnih organizacij brez dovoljenja svojega resornega ministra. Dalje je važno določilo v drugem odstavku, ki se glasi: »u ovakva udruženja mogu se udruživati i biti primljeni za članove samo službenici iste struke i istog službeničkog reda.« Če vzamemo za primer našo poštno stroko, bi lahko v glavnem našli cele uslužbenske vrste: konceptni uradniki, maturanti, uradniki bivše tretje kategorije, zvaničniki in služitelji. Do te razdelitve me je privedlo dejstvo, da so za vsako navedeno vrsto v zakonu določena posebna zvanja. Ni pa izključeno, da bi se ta vrsta dala še raztegniti. Po tem določilu smejo torej konceptni uradniki le v svojo organizacijo, maturanti v svojo itd.

Na ta način bo nastalo, oziroma ostalo v našem resoru precej organizacij, ki jim pa bodo večkrat interesi skupni. Nastane vprašanje, kako zastopati skupne interese. Zakonodajalec je predvidel tudi ta slučaj, kajti v 11. odstavku § 76 je določeno, da je treba za vsako sporazumno akcijo raznih organizacij odobrenje pristojnega ministrstva. Torej, kjerkoli bo šlo za skupne interese, ki jih bodo hotele organizacije skupno zastopati, bo treba izposlovati ministrovo dovoljenje.

Obstojati pa sme iz iste stroke in iste uslužbenske vrste samo po ena organizacija za celo državo. Torej, če se n. pr. organizacija naših uradnikov bivše tretje kategorije prijavi g. ministru in prilagodi svoje delovanje določilom § 76, kot je predpisano, potem postane ona edina organizacija v poštni stroki za uradnike, katerih zvanja so razporejena od X. do zaključno VII. razreda, to je za bivšo tretjo kategorijo. Nikdo od uradnikov, ki spadajo v to vrsto, ne bi smel biti potem drugje organiziran. Včlanjenje seveda ni prisilno, če se pa kdo že hoče organizirati, mora pač vstopiti tja, kamor po svoji razvrstitvi spada.

Zakon določa tudi, da mora tisti, ki po včlanjenju v organizacijo izstopi iz stroke

ali prestopi v drugo uslužbensko vrsto, izstopiti tudi iz organizacije, ki ji je dotlej pripadal. V slučaju, da si, recimo uslužbenec, član maturantskega društva, pridobi naknadno višjo šolsko izobrazbo ter je postavljen za konceptnega uradnika, mora vsled gornjega določila izstopiti iz maturantskega društva. Enako mora organiziran zvaničnik, ki preide v uradniški stalež, izstopiti iz svoje dotedanje organizacije. Izjemo pa je napravil zakonodajalec za uslužbenca, ki službuje v ministrstvu. Če ti prestopijo iz ene uslužbenske vrste v drugo, jim ni treba izstopiti iz njihove organizacije, vendar pa v njej ne morejo prevzeti nobene funkcije in če jo imajo, jo morajo odložiti.

Organizacije ne smejo imeti ne pokrajinskega, ne verskega in tudi ne plemenskega karakterja. Imajo pa lahko svoje sekcije ali podružnice po banovinah, toda ne več kot eno za vsako banovino.

Tudi glede upokojencev ima zakon več določil o organiziranju. Oni so lahko redni člani organizacij, ne morejo pa biti funkcionarji v njih. Če pa niso bili kot aktivni uslužbenci člani organizacije, potem kot upokojenci ne morejo vstopiti vanjo. To ne velja v slučaju, ko gre za novo organizacijo, ki je v času njihovega službovanja še ni bilo.

Člani organizacij tudi ne morejo ostati oni uslužbenci, ki jim preneha služba po razsodbi disciplinskega sodišča in pa oni, ki podado ostavko na službo.

Za delo v organizaciji veljajo za člane predpisi o čuvanju ugleda in dostojanstva državnega uslužbenca, enako tudi vsi drugi disciplinski predpisi, v kolikor bi delo organizacije ali njenih članov prišlo v stik s službenimi odnosi in službenimi interesi.

Strokovne organizacije državnih uslužbencev stoje pod nadzorstvom resornih ministrov. Njim so organizacije dolžne poročati vsako leto o svojem delovanju. Proti državnim uslužbencem, ki se ne bi ravnali po vseh teh odredbah, se bo uvedel disciplinski postopek. V organizacijah, ki bi delale protivno odredbam tega zakona, bo resorni minister v sporazumu z ministrom notranjih zadev razpustil upravni in nadzorni odbor ter postavil komisarija. Ta bo polno veljavno opravljal vse posle upravnega in nadzornega odbora, dokler ne dovede poslovanja organizacije v sklad z odredbami zakona. V težjih primerih kršitve predpisov pa resorni minister v soglasju s predsednikom ministrskega sveta organizacijo lahko razpusti. Proti taki odločbi ni pritožbe.

Na uradniške zadrage in njihove zveze se gornji predpisi ne nanašajo, torej pri naši »Gospodarski zadrugi« in »Poštnem domu« ostane vse pri starem.

V prehodnih odredbah (§ 345) so še predpisi, ki se tičejo sedaj obstoječih strokovnih organizacij. V roku treh mesecev, to je do 1. julija t. l. se morajo vse obstoječe uradniške strokovne organizacije prilagoditi določilom § 76 in o tem poročati resornim ministrom, odnosno predsedniku ministrskega sveta. Organizacije, ki bi to opustile, morajo v daljnjem roku treh mesecev, to je do 1. oktobra t. l. likvidirati. Sledi še določba, kako se naj uporabi imovina likvidirane organizacije.

Taka so torej določila novega uradniškega zakona o uradniških strokovnih organizacijah. V uvodu sem na kratko omenil, kakšni so bili odnosi med posameznimi organizacijami pred 1. aprilom. Kako pa naprej? S skupno organizacijo ne bo nič, predpisi zakona so v tem pogledu jasni. Vsaki skupini se bo pač treba posebej organizirati, skupne težnje bomo pa še vedno lahko skupno zastopali, le seveda ministrovega dovoljenja bo treba za vsako tako akcijo. Tu pa mislim ne bo zaprek, ker kakor znano, je naš g. minister naklonjen upravičenim

težnjam uslužbencev svojega resora. Za naše maturantsko društvo položaj ni nezadovoljiv. Brez večjih formalnosti se društvo že takoj lahko prijavi g. ministru.

V teh razmerah nam za skupno organizacijo ni treba žalovati, saj se bomo vsak pod svojo streho medsebojno tudi lahko dobro ali pa še boljše razumeli.

Ali nepoučenost, ali zloba.

Vedno in vedno se trdi, da izdatki za državne nameščenice preveč obremenjujejo državno blagajno. Temu pa ni tako in sicer iz dveh razlogov ne. Napačno je, če se všteva med državne nameščenice ves vojni in varnostni aparat države. Vsaj ljudstvo loči to, kdo služi državi z orožjem, kdo drugače; te imenuje civilne uslužbenice. Takih je pa seveda veliko manj, kakor je število, če se porine vse tiste, ki jih zaposluje država, v en koš.

Kakor je treba ločiti vse osebe, recimo civilne od vojaških, tako se tudi ne sme ne zamenjavati ne združevati izdatkov za civilne nameščenice z onimi za vojaške. Potem pa se pokaže pri tako minimalnih plačah civilnega uslužbenstva kaj manjši izdatek, ki ga z lahkoto prenese tudi v dvojni odmeri taka država, kakor je naša.

Pa pogledjmo, kako je drugod. Če prenese mo n. pr. avstrijski letošnji proračun za aktivno in upokojeno državno osebje v znesku 792.97 milijonov šilingov v našo valuto, se izkaže, da je to prilično 1/2 našega celotnega proračuna. Zvišuje pa se zato njihova plača, ki sloni na eksistenčnem minimumu, po draginjskem koeficientu.

Pri nas pa kaže dnevno časopisje, rekel bi z neko naslado le na države, ki svojim nameščencem znižujejo plače, ne navaja pa pri tem, koliko so do sedaj plačevale nad eksistenčnim minimumom, kakor tudi ne navaja, kje se je plača zvišala, ali pa, če kaj omenja, je to na pol skrito, kakor bi ga bilo sram, da bi kdo zvedel kaj takega. S številkami na dan! Toliko so imeli, toliko imajo, da tudi mi vemo, koliko imamo!

Nove ali stare titulature poštarnih nameščenic?

Bo kdo menil, da je to popolnoma stranskega pomena, smešen pohlep po cenjenih, donečih naslovih, drugega nič. Temu pa ni tako! Pri prometu je pač težko, da bi zadoستovalo samo krstno ime Miha, Janez ali Jože, tudi s priimki se težko operira, ker navadno se misli le na funkcije, ki jih je treba opravljati, ne na osebe in imena, ki se pogosto menjavajo v službah. Pa tudi občinstvo naj ve, če ima opravka s takim ali drugim funkcionarjem. Občinstvo in ves nadrejen in podrejen personal bi rád klical sodelavce po funkcijah. In če tega res ni treba in če zadostuje za vse le »činovnik« pa čeprav p., t. ali t. t. t. t., zakaj pa je to potrebno povsod drugod? So »redovi«, »kaplari«, »podnarednici« in »narednici« itd., pa vsi mogoči kontrolorji in nadzorniki, tudi inspektorji višji in nižji, restavradorji in preparatorji ter drugi laboranti in rektorji, asistenti, faktorji in ekonomski in vse mogoče, samo poštarni nameščenec naj bo le »činovnik«, »zvaničnik« in »služitelj«, kakor da drugi to ne bi bili.

Ker smo že tega tako vajeni in je bolj kratko rečeno I., II. in III. kategorija kakor nova delitev po razredih in stopnjah, za primerjanje pa je tudi potrebna še stara razdelitev, govorimo kar o kategorijah ter se omejimo le na direktorje. Doslej je imela in ostanejo I. kat. nazivi (ti so: direktor, svetnik, inspektor, višji pristav in pristav), II. kat. je imela administrativne, računске činovnike, tehničarje in p. t. činovnike, kar pa po naših

pojmi niso nazivi. Pri tem ostane tudi po novem določilo. Ostane še pač edini naziv upravnik, ki velja sedaj menda tudi za bivše starešine. III kat. obdrži arhivske činovnike, konduktarje, telefonistke, manipulantke in praktične tehničarje. Vse vrste pa pripravniške. Kakor adm. in pošt. činovnikom, so izostali naslovi za VI., VII. in VIII. razred (po novem), gl. § 45, točka 3.

Qui tacet, consentire videtur.

Na našo ugotovitev v zadnjem »Poštariju« o statistiki, na podlagi katere nas je tako napadla beograjska »Naša Pošta«, sedaj trdovratno molči. — Pač, kakor kdo zna.

Društvena poročila.

Iz zapisnika odborove seje nižjih poštних uslužbencev v Ljubljani, dne 11. marca 1931.

Predsednik Penko otvori sejo ob 7. uri zvečer, pozdravi s primernim nagovorom polnoštevilno zbrani, na novo izvoljeni odbor, ter preide k dnevnemu redu:

1. Čitanje zapisnika zadnje redne odborove seje z dne 5. marca t. l. Tajnik, Bizovičar prečita dobesedno zapisnik. Ker se glede zapisnika samega nihče ne priklanja k besedi, ga da predsednik podpisati tovarišema Sovdatu in Bizovičarju. O vsebini pa bo še pozneje govoril.

2. Došli dopisi: Tajnik prečita razne došle in odposlane dopise krajevnih skupin kakor posameznih članov, z večine zaradi primanjlkovanja osebja, razdelitve nove službene obleke itd.

3. Predsednikovo poročilo: Predsednik Penko priporoča novemu odboru, da ga vsestransko podpira v začetnem delovanju. Na to se razmotri o dopisu Poštne gospodarske zadruge v Ljubljani glede nadomestila treh odstopivših funkcionarjev. Po krajši debati se izvolijo namesto odstopivših tovarišev Grudna in Rotarja preds. Penko Josip in Smolnikar Jakob. V nadzorstvu ostane še nadalje tovariš Bizovičar Joško. Tajniku se naroči, da o tem obvesti Gospodarsko zadrugo. Predsednik poroča tudi, da se je začela razdeljevati službena obleka ob enem s čevlji, ponošena obleka se pa za enkrat mora oddati, ker dosedaj še ni nikakega odgovora od ministarstva na društveno vlogo, da se to opusti. Radi izdaje letne obleke bo društvo interveniralo pri direkciji, da jo čimprej izda.

Nadalje stavita predlog tovariša Sovdat in Tešar, da naj se v bodoče važni dopisi ne odpošiljajo preje, dokler jih odbor ne odobri, da se tako odbor izogne gotovim neprilicam. Ta predlog je bil enoglasno odobren in vstavljen v zapisnik.

Oglasijo se še razni odborniki z dobrimi nasveti v prid društva, na kar se je razmišljalo o zadnji točki dnevnega reda:

4. o slučajnostih. Ker je bil s tem dnevnim red izčrpan in se ni nikdo več prijavil k besedi, je zaključil predsednik sejo ob 9.45.

Tovarišem, članom nižjih poštних uslužbencev v vednost.

Ker prihajajo zadnje čase pogostoma prošnje tovarišev članov za izvanredne podpore kljub temu, da dolgujejo že več mesecev članarino, opozarjamo vse take člane krajevnih skupin, da se po društvenih pravilih takorekoč že sami izključujejo, društvo se pa ne take prošnje ne bo več oziralo. Isto velja tudi za obbolele člane.

Ako se član javi bolnega in je razvidno iz zdravniškega izprijčevala, da bo bolezen trajala dalje nego 8 dni, naj bolnik nemudoma pismeno ali osebno obvesti blagajnika krajevnih skupine, da mu dostavi 2 bolniška izkaza. Ako traja bolezen samo 8 dni, ne pripada bolnemu članu nikaka bolniška pod-

pora. V primeru, da bolezen traja preko 8 dni, naj da bolnik po možnosti pred nakazilom podpore podpisati bolniška izkaza poverjeniku, kateri tudi pobira članarino, ali pri poštne uradu, pri katerem je (bolnik) nameščen, da se pismeno ugotovi resničnost obolelosti.

Iz vseh tu navedenih razlogov prosimo člane, da plačujejo redno mesečno članarino, ker s tem prihranijo društvu veliko dela in stroškov, sebe pa ne izključujejo od ugodnosti, ki bi jih lahko uživali.

Za pobiranje članarine je pri vsakem uradu določen poverjenik. V interesu vsakega posameznega člana pa je tudi, da ne čaka na terjatve, temveč da s a m p r i s p e v a, kar mu je določeno.

Po zadnjem obnem zboru društva, ki se je vršil v marcu t. l., je pristopilo več starejših in tudi mlajših tovarišev v društvo, kar je dokaz, da so se člani začeli zavedati, kako potrebna je za nas ordinacija. To pa tudi dokazuje, da smo na pravi poti in da se prav dobro zavedamo svojega položaja.

Ostale tovariše, ki še niso včlanjeni, vabimo, da to nemudoma store. Zaradi tega je društvo razposlalo na vse pošte svojim poverjenikom prijavnice izkaznice. V slučaju pa, da bi jih kdo ne prejel, naj se obrne na društvo neposredno.

Zato, tovariši, le v organizacijo, kajti samo v slogi je moč — **Odbor.**

*

ZA SVOJ LASTNI DOM!

Občni zbor zadruge »Poštni dom«, ki se je pri lepi udeležbi vršil dne 8. februarja v dvorani pri Mikliču je bil predvsem posvečen razgovorom in določitvi načina realizacije gradbe lastnega doma. Zbor je vodil agilni predsednik tovariš Smerdu, ki je tudi poročal o delu in uspehih prošlega leta, ki pa žal z žrtvami in trdom niso bili v pravem sorazmerju. Po daljši in stvarni debati je občni zbor soglasno sklenil dati novemu načelnstvu najširše pooblastilo, da razpiše notranje posojilo, s katerim naj bi se iz vrst lastnih ljudi dobil cenen kredit, ki bi nam omogočil prirediti s čimprejšnjo gradbo toliko potrebnega doma. Po poročilih in sklepu glede notranjega posojila so sledile volitve novega načelnstva, v katero so na predlog tov. Čampe bili soglasno izvoljeni sledeči tovariši: za predsednika ponovno tov. Smerdu, v načelnstvo pa: Ban Martin, Epich Tilen, Jakše Joško, dr. Kurbus Bogdan, Markelj Leopold, Poharc Janez, Pokorn Tomo, Šalehar Fran, Zajc Franc in Zupanec Ivan. Kot namestniki pa: Čampa Joško, Rakovec Ivan, Ljubič Slavko in Plevelj Edvard. V nadzorstvo so bili takisto na predlog tov. Čampe izvoljeni kot člani tov. Čeh Karol, Dular Joža, Hauptman Jože, Luznar Miro, Rabič Ivan in Stanič Ivan. Kot namestniki tov. Knez Stanko in Metelko Ivan.

Tov. predsednik se je zahvalil za ponovno zaupanje ter apeliral na nove člane načelnstva, da se z vsemi močmi poprimejo dela, katerega bo po delovnem programu, kakor si ga je za tekoče poslovno leto zamislil, zelo veliko. Pri slučajnostih se je razvila še krajša debata o ostalih točkah delovnega programa v tekočem poslovnem letu ter se je poudarilo, da moramo vselej in povsod pobijati sleherne pojave pesimizma, kajti jaka volja in optimizem značita že sama na sebi pol uspeha.

Novo načelnstvo je šlo takoj energično na delo ter je v kratki dobi enega meseca imelo že tri seje. Prvo posvečeno konstituiranju načelnstva, v katerem so zavzeli mesto podpredsedstva tov. Šalehar, tajništvo Poharc, nam. tajnika Markelj, mesto blagaj-

nika Pokorn in njegovega namestnika tov. Jakše. Na prvi seji se je tudi točno določil delovni program, ki obsega v prvi vrsti razpis notranjega posojila, dalje prireditve loterije, event. tombole, ako bi ta ne bila dovoljena, prireditve vrtnih veselice poleti, pridobivanje novih članov zadružnikov itd. Druga in tretja seja pa sta bili namenjeni že realizaciji delovnega programa samega. Prvi uspehi se že kažejo; širom naše banovine že imamo svoje zaupnike, razpis notranjega posojila je že pripravljen in proglašeno že razposlan, vložene so prošnje za loterijo itd.

Že v tej kratki dobi beleži tajništvo nad 80 došlih ter odposlanih dopisov, kar je v tem kratkem času vsekakor že lepo število. Velika volja do stvarjajočega dela v načelnstvu naj bi pa našla odmev tudi med ostalimi poštными nameščenci brez razlike, kateri organizaciji sicer pripadajo, veliki optimizem, ki navdaja člane načelnstva, naj objame širom naše ožje domovine vse naše poštarje, da se dvigne stanovska zavest ter da bo notranje posojilo tudi res uspelo. Za vse nas velja načelo: **Dom mora stati, četudi še s takimi žrtvami!**

*

ZAHVALA.

Na predvečer mojega godu me je presenetilo lepo in ubrano petje našega pevskega odseka, ki mi je kot svojemu predsedniku priredil podoknico. Morda takrat nisem našel pravega izraza in pravih besed, s katerimi bi se bil mogel zahvaliti svojim tovarišem za krasno presenečenje, ki so mi ga pripravili. Zastala mi je beseda ob lepih akordih zbora in ob mogočnem glasu našega dragega pevca, g. Deržaja. Videl in čutil sem veselje svojih tovarišev do petja in v mojem srcu je zrastle poleg drugih želja tudi ta misel: Združimo se, tovariši, v lepi pesmi, pridite vsi oni, ki imate dar petja med nas, da bomo ustvarili močan zbor, ki naj povečuje našo pesem, priča pa tudi o lepi slogi poštних uslužbencev. Vsem vam pa, počenši od g. pevovodje, ki je s srcem pri svojem zboru in od g. Deržaja do zadnjega pevca: Iskrena hvala za lepo petje in pozornost!

Penko Joško.

To in ono.

Slovenska izdaja telegrafskega in telefonskega pravilnika. Prihodnje dni izide v slovenskem prevodu telegrafski pravilnik o notranjem prometu z vsemi naredbami, odloki in pojasnili, objavljenimi do konca marca 1931. Prihodnji mesec izide v slovenskem prevodu tudi pravilnik o notranji telefonski službi z vsemi odredbami, odloki in pojasnili, objavljenimi do konca aprila 1931. Cena vsakega pravilnika je za poštne uslužbence 20 Din, sicer pa 30 Din. Naročila sprejema dr. Joško Lebar, svetnik pri Dravski direkciji pošte in telegrafa (ček. rač. 14.235).

Knjiga »Brzjav in telefon, II. del«. — Gospod Janez Napotnik, adm. ur. direkcije p. in t. v Ljubljani, ki zbira naročila za ta pripomoček, prosi, da blagovolite takoj poslati naročila (cena 78 Din), ker bi rad že zaključil subskripcijo in knjigo natisnil. I. del te knjige je še na razpolago à 52 Din.

Nov poštni pripomoček. »Poštni krajevni leksikon za Dravsko banovino in Belokrajino« je izdal v privatnem založništvu upravni uradnik tuk. poštne direkcije, g. F. Pirc. Poleg abecednega seznama krajev z navedbo pristojnega sreza, okr. sodišča, občine, pošte, brzjava in telefona je knjigi pridejanih še sledečih 10 pregledov:

1. Poštne, brzjavne in telefonske pristojbine.

2. Seznam pošt z navedbo, če je pošta državna ali pogodbeni, če ima brzjav oz. telefon in v katerem srezu in sodnem okraju se nahaja.

3. Seznam železniških postaj, ki sprejemajo in izdajajo tudi privatne brzjavke.

4. Seznam srezov in okrajnih sodišč z navedbo pošt v vsakem okraju.

5. Seznam občin z navedbo sresa, pošte, brzjava in telefona.

6. Seznam župnij z navedbo škofije, dekanijske pošte, brzjava in telefona.

7. Seznam osnovnih šol z navedbo števila razredov in učiteljev ter pošte, brzjava in telefona.

8. Seznam davčnih uprav z navedbo sodnih okrajev, ki pripadajo posameznim upravam.

9. Seznam orožniških postaj z navedbo čete in voda, kamor postaje pripadajo, ter pošte, brzjava in telefona.

10. Seznam oddelkov finančne kontrole z navedbo pošte, brzjava in telefona.

Veliko preglavico povzročajo pri usmerjevanju pošilk pomanjkljivi, netočni naslovi. Je sicer predpisano, da mora pošiljatelj navesti v naslovu pravo pošto, ali, če je ne ve, napiše na pismo le naslovni kraj, češ: pošta mora že vedeti, kje je to. In res bi »pošta« morala ugotoviti oddajno pošto, toda kako, če tudi sama za to nima nobenega zanesljivega pripomočka. — Odslej se pošiljatelj ne bodo več mogli s tem izgovarjati — vsaj za Slovenijo ne, da nimajo kje poiskati pravih podatkov. Ker netočni naslovi povzročajo po poštah, kjer že povsod za redno poslovanje primanjkuje časa, toliko nepotrebnega dela, kakor tudi zaradi razbremenitve osebja je umestno, da opozore poštarji lokalne urade in vsa industrijska ter trgovska podjetja na to knjigo in jim jo pri-

poroče v nabavo. — Knjiga obsega 272 strani, je trdo vezana in stane 80 Din, po pošti 86 Din. V kratkem jo bodo prejele kot službeni pripomoček večje pošte.

Poštarjem, ki naroče knjigo zase ali za koga drugega in skrbijo za točno plačilo, priznava avtor po 10 Din popusta oz. provizije za vsako knjigo.

Nove ambulančne pristojbine. Kakor smo poročali že v št. 2 »Poštarja« po prvih vesteh, je odredba, ki smo jo tedaj navajali, stopila v veljavo 1. t. m.

Posledica slabih ali nezadostnih naslovov. »Nar. Politika« je nedavno prinesla poročilo o velikanskem številu nevročljivih poštnih pošilk v Ameriki. V tej deželi je izšla naredba, da mora imeti vsako pismo ne samo natančen in čitljiv naslov prejemnika, temveč tudi enako dober naslov pošiljatelja. Kdor te navedbe ne upošteva, mu pošta ne jamči za dostavo in mu ne izplača pristojne odškodnine. Ameriško poštno ministrstvo je izdalo rečeno naredbo v interesu občinstva in jo publicira navzlic temu, da bi v nasprotnem primeru imelo samo od nevročljivih pošilk svoj lepi dobiček. Priznava ga iz preteklih let in je v istini neverjetno visok. Neizmerno mnogo poštnih pošilk obtiči v oddelku za nevročljive pošiljke. Tega pa ni kriva pošta, ampak zadene krivda pošiljatelja, ki so pozabili napisati na pošiljko še svoj natančen naslov, da je mogoče pismo dostaviti njim, če ne bi bilo mogoče najti naslovnika. V Washingtonu se tako nakopiči vsako leto povprečno 20.000.000 pisem in 450.000 paketov, ki niso našli poti do naslovnika. Ko je vsak poskus ugotovitve, odkod je pošiljka prišla ali kam je bila namenjena, brez uspeha, je večina — približno 80% — vseh pošilk uničena kakor brez vsake vrednosti. Ostalih 20% je poštnih paketov, katerih vse-

bino je prodala na javni dražbi. Znesek te dražbe dobi pošta. Po ugotovitvi poštnega urada se uniči vsako leto za 325.000 dolarjev (skoraj 18 milijonov dinarjev) nevročljivih božičnih in novoletnih listkov. Na tisoče teh zašlih gratulacij vsebuje denarne zneske, s katerimi se zdaj pa zdaj obogati vladna blagajna. Vsako leto v januarju je oddelek nevročljivih pošilk preplavljen s tremi ali štiri milijoni takih zašlih gratulacij. Pošta dobi vsako leto tisoče dolarjev od prodanih predmetov, ki so bili v nevročljivih pošilkah. V letu 1929 je bilo razprodanih 269.869 različnih predmetov in čisti dobiček je znašal približno 81.000 dolarjev (4.463.000 Din). V istem letu je dobila Dead Letter Office več ko 23 milijonov nevročljivih pisem in dopisnic, od katerih so uničili okoli 19.125.000 pošilk. — Tudi naša poštna direkcija uniči vsako leto veliko število nevročljivih pisemskih pošilk. Ko bi občinstvo delalo čitljive in natančne naslove, bi se število naročljivih pošilk skrcilo na minimum. Vsled slabih in pomanjkljivih naslovov se pa zastoj troši denar, pa še pošiljke ne dosežejo svojega namena. Najhujše je pa to, da zvrta občinstvo krivdo za nevročljive pošiljke na pošto in njeno uradništvo.

Vesten ambulančni poštar. »Railway Post office« pripoveduje to-le zanimivo dogodbico: Dne 8. septembra 1930 bi moral Milton C. Norberg, uradnik potujoče pošte, nastopiti v Aberdeenu službo v ambulančni pošti, ki je odhajala ob 3.43 popoldne. Norberg je pred odhodom v službo nekoliko legel; nesreča je hotela, da je vlak zaspal. Hitro se je odločil za letalo, s katerim je dohitel vlak v Morbridge in je odtod lahko opravil svoje delo v potujoči pošti. Za uradnike potujočih pošt bo ta dogodbica še posebno zanimiva.

Modna manufakturna trgovina

Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 5.

se priporoča pri nabavi blaga za obleke. Prodaja na obroke potom Gospodarske zadruge poštinih nameščencev.

Cene zmerni! Postrežba točna in solidna! 24—19

ELITE

družba z o. z.

Izdelava in prodaja damske, moške in deške konfekcije na debelo in drobno. Prvovrstno izvrševanje po meri. — Poštarji nabavljajte potom Gospodarske Zadruga po originalnih cenah.

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 9.

8—5

Veliko zalogo manufakturnega blaga za moške in ženske v zadnjih novostih ima vedno na zalogi po solidnih in konkurenčnih cenah tvrdka

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

LINGARJEVA-MEDARSKA-ULICA IN PRED ŠKOFIJO ŠT. 3

15—14

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu!

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, olinatne barve

in vse v stroko spadajoče blago, kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIČ-ZANKL,

d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv

Ljubljana-Medvode, lastnik Franjo Medič.

Podružnica Maribor -- Novi Sad.

24—20

Tvornica dežnikov

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov in sprehajalnih palic. 24—20

JOSIP KVEDER

Ljubljana, Krekov trg 10

priporoča

šivalne stroje „Phönix“, kolesa „Anker“ in

otroške vozičke od prostih do najfinejših.

Dobavlja tudi potom Gospodarske zadruge poštinih nameščencev.